

2018

FILANTROPIE

de zee als goed doel

Jaarverslag voor schenkers

Beste lezer

dankzij uw bijdrage als VLIZ-lid of als donateur verwezenlijkten we in 2018 mooie filantropieactiviteiten. We geven via deze brochure graag een inblik op de realisaties van de VLIZ-filantropiewerking afgelopen jaar. Ondertussen bestaat 'de zee als goed doel' 5 jaar. Ons ledenaantal is in die periode verdrievoudigd (573 leden eind 2018). Verschillende projecten zijn uitgegroeid tot vaste waarden zoals de Brilliant Marine Research Idea beurzen t.w.v. 5000 EUR en het strandobservatienetwerk SeaWatch-B. Andere projecten hebben nog groeipotentieel en we kijken ook uit naar het oprichten van nieuwe onderzoeksprojecten want marien onderzoek kan alle steun gebruiken.

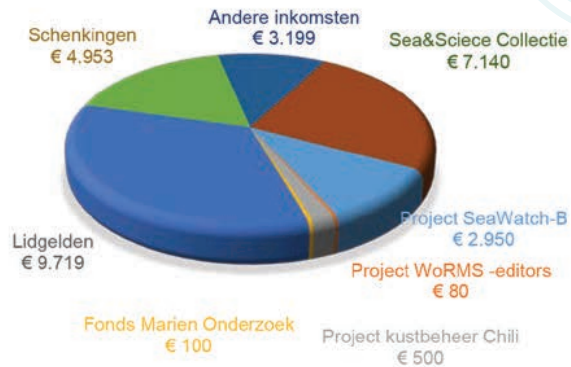
Het VLIZ biedt, als enig goed doel in Vlaanderen, mensen die de zee een warm hart toedragen de mogelijkheid om iets extra te doen voor de zee. Jullie inbreng is cruciaal om onze werking te laten groeien. Je kan ook bijdragen door ons bestaan te promoten in uw kennissenkring, door vrienden en familie uit te nodigen op onze ledendag of door ze eenvoudigweg te overtuigen van het belang van ons werk door hen dit jaarverslag voor schenkers te tonen. zorgen we voor een duurzame toekomst voor de zee.

Samen zorgen we voor een duurzame toekomst voor de zee.

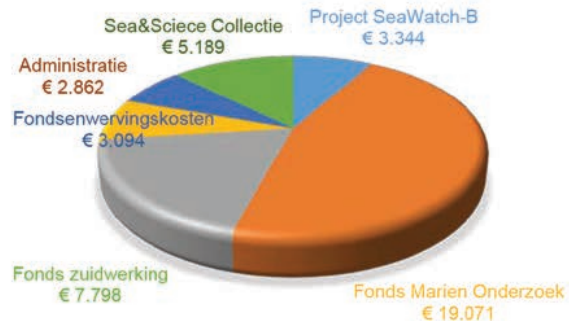
Jan Mees
Algemeen directeur

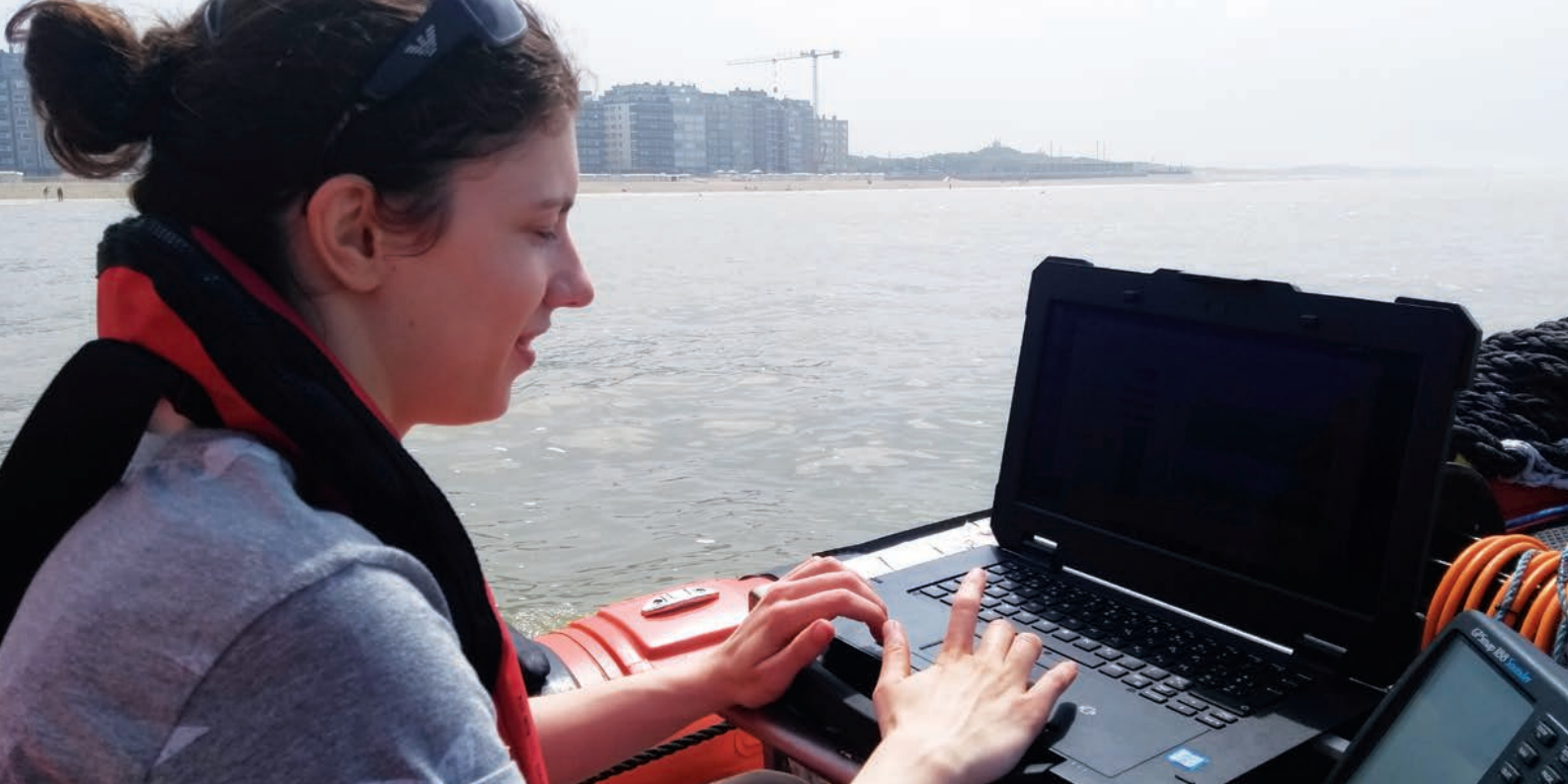
Inkomsten 2018

Uitgaven 2018

De VLIZ-filantropiewerking ontving in 2018 vooral inkomsten uit de ledenbijdragen (34%), de verkoop van de Sea&Science collectie (25%) en uit schenkingen (17%). De grootste uitgave (46%) ging naar het Fonds Marien Onderzoek voor de Brilliant Marine Research Idea beurzen voor het resterend bedrag van de 4 BMRI's van 2017 en de vooruitbetaling van de 2 BMRI's van 2018. Verder was er nog de financiering van de reisbeurs Noord-Zuidwerking goed voor 19% van de kosten.

Brilliant Marine Research Idea beurzen

Het VLIZ reikte in 2018 dankzij filantropie-inkomsten twee beurzen uit voor Brilliant Marine Research Ideas (BMRI). De beurs, t.w.v. 5.000 EUR, stimuleert jonge onderzoekers aan een Vlaamse universiteit of hogeschool, om buitengewone ideeën te verkennen en 'out of the box' te denken.

Marieke Paepen (Hydrogeology and applied geology lab – UGent) onderzocht in de kustzone (zee-strand-duinen) de verdeling van zoet- en zoutwater in de ondergrond. Met het beursbedrag huurde ze een toestel dat de geleidbaarheid van het poriënwater in de zeebodem in beeld brengt.

Tijdens de staalnames sleepte ze het toestel voort met de RIB Zeekat ter hoogte van De Panne en Wenduine. Ze vond dat zoet grondwater uitstroomt voor de kust van De Panne, terwijl dit niet duidelijk zichtbaar is in Wenduine.

Sebastiaan van de Velde (Analytical, Environmental and Geochemistry - VUB) bekeek het effect van het toevoegen van olivijn aan een zeebodem rijk aan kabelbacteriën. Deze bacteriën zijn wereldwijd in slibrijke kustsedimenten aanwezig. Met het BMRI-budget kocht hij apparatuur noodzakelijk voor het labo-experiment. Daaruit bleek dat kabelbacteriën de oplossing van olivijn versnellen, en op die manier de alkaliniteit in het zeewater verhogen. Hierdoor kan zeewater meer CO₂ uit de atmosfeer opnemen. Deze kennis kan toegepast worden in het onderzoek naar natuurlijke CO₂ opslag.

BMRI-beurzen geven een boost aan marien wetenschappelijk onderzoek. De vier beurzen van 2017 resulteerden reeds in twee A1-publicaties (waarvan 1 in Scientific Reports). Een derde publicatie is in het vooruitzicht.

Lees meer: vliz.be/nl/brilliant-marine-research-idea

SeaWatch-B

Het strandobservatienetwerk SeaWatch-B steunt op giften vanuit de VLIZ-filantropiewerking. Die maken de aankoop van meetapparatuur en de verwerking van data mogelijk. Getrainde burgerwetenschappers monitoren op regelmatige basis vanop het strand het Noordzeekustwater. De uitkomsten laten op lange termijn toe om trends waar te nemen in bijvoorbeeld klimaatverandering, overexploitatie, de aan- of afwezigheid van bepaalde soorten, etc. Deze vrijwilligers engageren zich om minimum eenmaal per seizoen een meetprogramma met 14 actiepunten op een vast strandtraject uit te voeren.

In 2018 zetten 19 vrijwilligers zich in voor SeaWatch-B. Deze brachten het totale aantal meetcampagnes op 122, tellend vanaf de opstart van het strandobservatienetwerk in juni 2014.

Lees meer: vliz.be/nl/over-SeaWatch-B

De eerste grote schelpendag

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), EOS, Natuurpunt en Kusterfgoed organiseerden op 17 maart 2018 voor het eerst een Grote Schelpenteldag. Het event kende, via VLIZ-filantropie, financiële steun van Elia en BePlanet. Ondanks het ijskoude weer daagden zo'n 400 mensen op, die allen samen 30.200 schelpen rapporteerden. Ze vonden in totaal 58 verschillende soorten schelpen. De kokkel of 'hartschelp' kwam als winnaar uit de bus. Bij deze soort betrof het overgrote deel (sub)fossiele schelpen, een illustratie van het waddengebied dat onze kust ooit kende. Het nonnetje, de halfgeknotte

strandschelp, de Amerikaanse zwaardschede en de mossel tekenden voor de ereplaatsen. Interessant was ook het verschil in talrijkheid van bepaalde schelpen aan de Oost- en Westkust. De Amerikaanse zwaardschede, tapijtschelp en stevige strandschelp kwamen bijvoorbeeld minder voor aan de Oostkust. Door dit initiatief minstens jaarlijks te herhalen zullen er in de toekomst ook veranderingen in de zee (klimaatwijziging, vestiging invasieve soorten, bouwwerken op zee, ...) zichtbaar worden.

WoRMS-editors

De Wereldlijst van Mariene Soorten (WoRMS - World Register of Marine Species) bundelt de taxonomische informatie van alle mariene soorten. Het is als het ware een bevolkingsregister voor alle zeedieren en –planten van deze planeet. Wereldwijd en op vrijwillige basis werken meer dan 200 taxonomische experts ('de editors'), elk met hun specifieke kennis binnen een welbepaalde taxonomische groep, mee aan deze lijst. De VLIZ-filantropiewerking wil deze experts extra werkcapaciteit geven. In 2018 ontvingen we onvoldoende specifieke giften om tot realisaties te komen binnen dit project. Bijgevolg dragen we het WoRMS-editorsbudget (1189 EUR) over naar 2019.

Bescherming van unieke mariene soorten en hun leefgebieden in zuid Chili

De ecosystemen in de kustzone van Chili behoren tot de meest productieve ter wereld. De fjorden en kanalen in het zuiden van het land kennen een rijke mariene biodiversiteit en zijn wereldwijd erkend als een topprioriteit voor natuurbeschoud. Maar het gebied kent recent ook economische ontwikkelingen die de traditionele levenswijze in de vaak geïsoleerde kustgemeenschappen aantasten. In de regio lopen verschillende lokale initiatieven om deze kwetsbare mariene ecosystemen te beschermen. Aan de erkenning van het wereldwijd belang van dit gebied gaan jarenlange inspanningen van marien onderzoek vooraf, dikwijls in lastige omstandigheden en met beperkte middelen. De VLIZ-filantropiewerking steunt een van die acties waarbij de focus ligt op het oprichten en het wetenschappelijk onderbouwen van een netwerk van beschermde mariene gebieden. Het totale donatiebedrag voor dit project lag in 2018 op 500 EUR. Dit budget dragen we over naar 2019.

Meet the company

Bedrijven, actief in de mariene en maritieme sector nodigen we uit om deel te nemen aan het 'Meet the Company' luik van de VLIZ Marine Science Day. Dit jaarlijks interdisciplinair netwerk- en informatiegebeuren voor iedereen begaan met de zee- en kustwetenschappen in Vlaanderen/België is dé locatie voor werkgevers om in contact te komen met pas afgestudeerden en jonge actieve onderzoekers die op zoek zijn naar een job in de mariene en maritieme sector. Bedrijven betalen voor hun deelname aan Meet the Company 250 EUR. Dit bedrag gaat integraal naar de filantropiewerking van het VLIZ waarbij opbrengsten gericht en wereldwijd aangewend worden om de wetenschappelijke kennis over de zee te vergroten. In 2018 promootten Jan De Nul, DEME group, ILVO en ADEDE de jobopportunities binnen hun bedrijf.

Lees meer: vliz.be/vmsd/nl/meet-company

A close-up portrait of a woman with long brown hair, smiling slightly. She is wearing a tan raincoat with a dark hood and a grey patterned scarf. The hood's inner lining is black and features white text. The background shows a white ship's structure with a porthole and a metal bracket.

RV SIMON STEVIN

Mariene onderzoekers zonder grenzen

In 2018 zakten drie jonge wetenschappers afkomstig van de Comision Colombiana del Oceano, het Ministerio del Ambiente Panama en van het Instituto del Mar de Peru af naar Oostende om kennis uit te wisselen en praktijkervaring op te doen in de laboratoria van Vlaamse mariene onderzoeksgroepen. Dit kon dankzij de VLIZ-filantropie reisbeurs voor beloftevolle studenten en jonge mariene onderzoekers uit het Zuiden. De selectie van de studenten gebeurde via de Comisión Permanente del Pacífico Sur, een raad waarmee het VLIZ een samenwerkingsakkoord heeft.

Naast een bezoek aan het VLIZ en deelname aan de VLIZ Marine Science Day kreeg elke student een gepersonaliseerd programma waarbij ze o.a. het GhEnToxLab (UGent), het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) en het Maritiem Instituut (UGent) aandeden. Workshops m.b.t. indicatoren voor de menselijk impact op de zee en m.b.t. het herstel van de inheemse oester in de Belgische wateren alsook een dag aan boord van het onderzoeksschip RV Simon Stevin stonden op hun agenda.

Na afloop van hun bezoek lijtten de deelnemers opportuniteiten op voor toekomstige samenwerkingen tussen de Vlaamse mariene onderzoeksgroepen en het instituut in hun thuisland.

Lees meer: vliz.be/nl/reisbeurzen-noord-zuid

PROUD TO BE A
MARINE
Scientist

BEAU
FORT

Sea & Science-collectie gesteund door Beaufort

De kunsttriënale Beaufort klopte voor de productie van hun merchandise aan bij het VLIZ. Ze waren het concept van de Sea&Science-collectie genegen. Enerzijds omdat het gamma plasticvrij en fair-trade is, anderzijds omdat de opbrengst uit de verkoop naar 'de zee als goed doel' gaat. Het centrale thema van Beaufort editie 2018 was de veranderende verhouding tussen mens en natuur. Precies omdat aan de kust de extra kwetsbaarheid van klimaatverandering voelbaar is wou het kunstenplatform de bezoekers aanzetten om na te denken over dit thema. Een thema dat ook tot de VLIZ-filantropiewerking behoort. De verkoop van Beaufort sweaters, t-shirts en draagtassen leverde 1500 EUR op voor 'de zee als goed doel'.

In 2018 voegde het VLIZ een extra print toe aan de collectie. Voortaan kan je ook blauwe sweaters en t-shirts kopen met het opschrift 'proud to be a marine scientist', omdat we weten dat alle mariene wetenschappers fier zijn op hun job.

Sweaters zijn unisex en kosten 40 EUR. De t-shirts gaan 20 EUR en zijn beschikbaar in zowel een mannen- als vrouwenmodel. In de reeks Vitamin Sea zitten ook kindermaatjes. Draagtassen zijn beschikbaar aan 5 EUR.

Meer info: www.vliz.be/nl/VLIZ-shop

VLIZ-ledendag 22 juni 2018

De derde editie van de ledendag stond in het teken van de VLIZ-filantropiewerking 'de zee als goed doel'. Je kon er de boeiende onderzoeksprojecten ontdekken die lopen dankzij de donaties en de lidgelden die het VLIZ ontvangt. Mariene wetenschappers en VLIZ-medewerkers informeerden via infostandjes vol enthousiasme hierover.

De 127 deelnemers konden luisteren naar volgende uiteenzettingen:

- SeaWatch-B en de resultaten van de Grote Schelpenteldag
- Wat doen zeewater en zeelucht met onze gezondheid?
- Een zeebodem vol elektriciteit dankzij kabelbacteriën
- Een testplatform voor aangroeiwerende verven
- De geheimen van de orka's in Chili ontrafeld
- Reisbeurzen voor beloftevolle jonge mariene wetenschappers uit het zuiden
- Textiel met een hart voor de zee

Bij deze willen we jullie, enthousiaste leden en hartelijke schenkers, nogmaals bedanken. Jullie hebben het financieren van bovenstaande realisaties in 2018 mogelijk gemaakt.

Voel je je aangesproken door het unieke karakter van deze projecten en voel je je geroepen om deze acties (extra) te steunen? Dat kan! Word lid of maak een gift over naar het rekeningnummer IBAN BE70 0017 1687 3425 (BIC GEBABEBB) van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw (bank: BNP Paribas Fortis, Centrumplein 8a, 8450 Bredene) met de vermelding 'Lidmaatschap' of 'Donatie' of bezoek de webpagina www.vliz.be/nl/lidmaatschap of www.vliz.be/nl/doe-een-gift.

Je kan kiezen of je de VLIZ-filantropiewerking in het algemeen steunt, of je kan jouw gift aan een specifiek project doneren (Bescherm het mariene leven in Chili, Marien Onderzoek inclusief Brilliant Marine Research Ideas, Noord-Zuidprogramma inclusief reisbeurzen, SeaWatch-B, WoRMS-editors).

Enkel met jullie financiële hulp kunnen we dit streven naar meer kennis over de zee de volgende jaren verderzetten!

Vlaams Instituut voor de Zee

InnovOcean site
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende, België
www.vliz.be

U kan ons altijd contacteren met vragen over de besteding van uw gift:

Karen Rappé, contact Filantropie VLIZ
op +32-(0)59-34 14 94
of via filantropie@vliz.be

Foto cover Copyright: VLIZ - Nick Decombel

Druk Drukkerij Lowyck Oostende

Beschikbaarheid Dit document wordt als pdf aangeboden via www.vliz.be.

Te citeren als Mees J., Mertens T. & Rappé K. (Eds.), VLIZ Jaarverslag voor schenkers 2018 - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ). Oostende, België. 2019

